

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 7. december 2005
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0005
Dok.: CHA40297

NOTAT

om

lovgivningsmæssige konsekvenser af Konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (Nordisk arrestordre)

1. Indledning

1.1. På det nordiske justitsministtermøde på Svalbard i juni 2002 besluttede ministrene, at den gældende udleveringsordning mellem de nordiske lande skulle revideres og udvides med respekt af grundlæggende retsprincipper og i overensstemmelse med de internationale forpligtelser bl.a. i forhold til EU, herunder specielt Rådets rammeafgørelse af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurene for overgivelse mellem medlemsstaterne (den europæiske arrestordre).

Nordisk Embedsmandskomité for lovgivningsspørgsmål (EK-Lov) og Nordisk Strafferestekspertgruppe har i de seneste 3 år arbejdet med en ændring af den gældende nordiske udleveringsordning, jf. lov nr. nr. 27 af 3. februar 1960 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige med senere ændringer (herefter den nordiske udleveringslov), og har i den forbindelse drøftet flere modeller, som alle har bygget på, at en ny nordisk udleveringsordning bør være mere vidtgående end den europæiske arrestordre.

Arbejdet blev færdiggjort i oktober 2005, efter at de nordiske justitsministre på ministermødet i Skagen i juni 2005 var nået til politisk enighed om indholdet af ”Konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (Nordisk arrestordre)” (herefter den nordiske konvention).

Regeringen forventer at undertegne den nordiske konvention på Danmarks vegne i december 2005, og det er hensigten, at konventionen skal træde i kraft i 2007.

1.2. Udlevering af lovovertrædere mellem de nordiske lande er i dag reguleret i den nordiske udleveringslov, jf. lov nr. 27 af 3. februar 1960 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige med de ændringer, der følger af lov nr. 251 af 12. juni 1975, § 5 i lov nr. 433 af 31. maj 2000, § 6 i lov nr. 378 af 6. juni 2002 og § 2 i lov nr. 433 af 10. juni 2003.

Endvidere finder lov om udlevering af lovovertrædere, jf. lovbekendtgørelse nr. 833 af 25. august 2005 (herefter udleveringsloven), anvendelse ved udlevering fra Danmark til Finland og Sverige, i det omfang de særlige regler om udlevering til stater inden for den Europæiske Union er mere vidtgående end reglerne i den nordiske udleveringslov. Det vil i praksis sige i sager om udlevering af danske statsborgere samt i sager om udlevering for politiske lovovertrædelser.

1.3. I det følgende redegøres under pkt. 2 for indholdet af de enkelte bestemmelser i den nordiske konvention om overgivelse. Efter gennemgangen af hver enkelt bestemmelse angives de lovgivningsmæssige konsekvenser, som den pågældende bestemmelse giver anledning til. Notatets pkt. 3 indeholder en sammenfatning.

2. Lovgivningsmæssige konsekvenser af konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (Nordisk arrestordre)

2.1. Indledning

2.1.1. Baggrunden for den nordiske konvention om overgivelse er, som anført i konventionens *præambel*, et ønske om på grundlag af konklusionerne fra det nordiske justitsministermøde på Svalbard i juni 2002 at forenkle og effektivisere udleveringsprocedurerne mellem de nordiske lande med fuld respekt af grundlæggende retsprincipper og i overensstemmelse med de internationale forpligtelser bl.a. i forhold til EU, herunder specielt Rådets rammeafgørelse af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (den europæiske arrestordre).

Formålet med den nordiske konvention om overgivelse er at gennemføre forenklede regler om udlevering mellem de nordiske lande. Den nye overgivelsesordning indebærer, at princippet om gensidig anerkendelse vil finde anvendelse for så vidt angår udlevering mellem de nordiske lande.

Med henblik på at forenkle de administrative procedurer vedrørende udlevering erstattes de traditionelle anmodninger om udlevering med en nordisk arrestordre, som har karakter dels af en anmodning om fængsling med henblik på overgivelse, dels af en anmodning om overgivelse.

Den nordiske konvention om overgivelse indeholder bestemmelser, der fastlægger, i hvilke tilfælde de nordiske lande vil være forpligtede til at overgive en lovovertræder til et andet land, og i hvilke tilfælde landene kan eller skal afslå overgivelse af en lovovertræder.

I konventionen anvendes begrebet ”*overgivelse*” i stedet for ”*udlevering*”, selv om begge begreber omfatter den fysiske overgivelse af en eftersøgt person til det anmodende land. Endvidere anvendes ”*det udstedende land*” i stedet for ”*det anmodende land*” og ”*det fuldbyrdende land*” i stedet for ”*det anmodede land*”. Da ingen af disse nye begreber har en anden indholdsmæssig betydning end de gældende begreber, vil de enkelte lande i forbindelse med implementeringen af konventionen i national ret fortsat kunne anvende de gældende begreber.

Den nordiske konvention om overgivelse er i høj grad opbygget efter samme model som den europæiske arrestordre, men konventionen medfører en række udvidelser i pligten til overgivelse i forhold til såvel den nuværende nordiske udleveringsordning som i forhold til reglerne om udlevering til EU-medlemsstater, jf. udleveringslovens kapitel 2 a.

I relation til den gældende nordiske udleveringsordning, der er en ”kan-ordning”, det vil sige, at udlevering *kan* finde sted, indebærer den nordiske konvention om overgivelse, at der som udgangspunkt *skal* ske overgivelse i medfør af en nordisk arrestordre. Konventionen indeholder på den baggrund en række afslagsgrunde, hvorefter det fuldbyrdende land enten skal eller kan afslå overførslen.

Den nordiske konvention indeholder ikke regler om eventuel domstolsprøvelse af grundlaget for overgivelse i medfør af en nordisk arrestordre. Hensigten med den nordiske arrestordre er en gensidig anerkendelse af afgørelser om frihedsberøvelse mv., hvorfor det fuldbyrdende land ikke vil skulle efterprøve baggrunden for anmodningen om arrestordren. En eventuel domstolsprøvelse vil således kun skulle indeholde en prøvelse af, hvorvidt de formelle betingelser for udlevering er til stede, mens de bevismæssige forhold ikke vil skulle vurderes.

Det er grundtanken i konventionen, at det fuldbyrdende land på grundlag af de oplysninger, der fremgår af en nordisk arrestordre, skal kunne træffe afgørelse om anholdelse, varetægtsfængsling og overgivelse af den eftersøgte person. Det fuldbyrdende land vil således normalt ikke have behov for andre oplysninger fra det udstedende land end de oplysninger, der følger af den nordiske arrestordre.

2.1.2. Hensigten er, at konventionen skal erstatte de hidtidige instrumenter om udlevering mellem de nordiske lande, det vil sige den gældende nordiske udleveringslov og rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, jf. udleveringslovens bestemmelser i kapitel 2 a og kapitel 3 a.

Justitsministeriet overvejer for øjeblikket, hvorledes konventionen i givet fald lovteknisk bør gennemføres i dansk ret. Det er umiddelbart Justitsministeriets opfattelse, at den mest hensigtsmæssige løsning vil være at indsætte et nyt kapitel i udleveringsloven, således at samtlige regler om udlevering samles i én lov.

2.2. Konventionens indhold

Den nordiske konvention om overgivelse er opdelt i fem kapitler. Kapitel 1 (artikel 1 – 7) om almindelige principper, kapitel 2 (artikel 8 – 21) om overgivelsesproceduren, kapitel 3 (artikel 22 – 25) om virkninger af overgivelsen, kapitel 4 (artikel 26 – 27) om overgivelse til/fra Island og kapitel 5 (artikel 28 – 29) de afsluttende bestemmelser.

Herudover indeholder præambelen til konventionen en række betragtninger, som har betydning for fortolkningen og anvendelsen af konventionen. Præambelbetragtningerne tager bl.a. sigte på at sikre overholdelsen af grundlæggende retsprincipper i forbindelse med overgivelse af lovovertrædere.

Efter *præambelbetragtning nr. 4* bygger den nordiske konvention på principperne om frihed, demokrati og respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder samt retsstatsprincippet, der alle er principper, som de nordiske lande har til fælles. Konventionen respekterer de grundlæggende rettigheder, således som de garanteres ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950, og respekterer de nordiske landes nationale identitet.

Endvidere anføres det i *præambelbetragtning nr. 5*, at konventionen ikke er til hinder for, at landene anvender deres egne forfatningsmæssige bestemmelser om ret til en retfærdig rettergang, foreningsfrihed, pressefrihed og ytringsfrihed i andre medier.

I *præambelbetragtning nr. 6* anføres det, at personer ikke må overføres, udsendes, udleveres, videreovergives eller videreudleveres til et land, hvor der er alvorlig risiko for, at de vil blive udsat for dødsstraf, tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

2.3. Kapitel 1 – almindelige principper

Artikel 1: Det følger af *artikel 1, stk. 1*, i den nordiske konvention om overgivelse, at den nordiske arrestordre er en judiciel afgørelse truffet af et nordisk land med det formål, at et andet nordisk land anholder og overgiver en eftersøgt med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

Det følger af bemærkningerne til konventionen, at overgivelse med henblik på strafforfølgning kan foretages i de samme situationer, som følger af den gældende nordiske udleveringslov, det vil sige hvor den pågældende er mistænkt, sigtet eller tiltalt for en lovovertrædelse.

Efter *artikel 1, stk. 2*, skal en europæisk arrestordre udfærdiget af Danmark, Finland eller Sverige betragtes som en nordisk arrestordre efter konventionen. Hensigten med denne bestemmelse er at begrænse den administrative behandling af sagerne således, at det ikke vil være nødvendigt at udstede såvel en nordisk arrestordre som en europæisk arrestordre, hvis det udstedende land ikke har kendskab til, hvor den, der ønskes overgivet, befinder sig.

Landene skal på baggrund af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i konventionen fuldbyrde enhver nordisk arrestordre, jf. *artikel 1, stk. 3*.

Efter *artikel 1, stk. 1 og 3*, forpligter landene sig således til på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med reglerne i konventionen at gennemføre en nordisk arrestordre, der er udstedt med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 1: Det følger af § 1 i den gældende nordiske udleveringslov, at den, der i Finland, Island, Norge eller Sverige er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, og som opholder sig her i landet, *kan* udleveres i overensstemmelse med bestemmelserne i loven.

Da konventionen indebærer, at de nordiske lande på baggrund af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i konventionen *skal* fuldbyrde enhver nordisk arrestordre, er det Justitsministeriets opfattelse, at artikel 1 vil kræve lovændringer.

Artikel 2: Konventionens *artikel 2, stk. 1*, fastlægger anvendelsesområdet for den nordiske arrestordre. Efter denne bestemmelse kan arrestordren udstedes med henblik på:

- 1) *Straffuldbyrdelse* af en endelig dom i en straffesag, hvorved den pågældende – i det land, der har udstedt arrestordren – er idømt frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.
- 2) *Strafforfølgning* i straffesager, der medfører frihedsberøvelse og vedrører en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i det land, der har udstedt arrestordren, kan medføre frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

I *artikel 2, stk. 2*, er det fastslået, at overgivelse kan finde sted, selv om betingelserne i artikel 2, stk. 1, kun er opfyldt med hensyn til et af forholdene. Der kan således ske overgivelse for en forseelse, der kan medføre frihedsstraf, selvom det udstedende land samtidig ønsker at retsforfølge den pågældende for en forseelse, der efter lovgivningen i det udstedende land alene kan straffes med bøde.

Det følger af *artikel 2, stk. 3*, at lovovertrædelser som defineret i det udstedende lands lovgivning medfører fuldbyrdelse på grundlag af en nordisk arrestordre på de betingelser, der er fastsat i konventionen, og uden kontrol af dobbeltstrafbarhed.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 2: Den nordiske udleveringslov skelner mellem udlevering af danske statsborgere og udlændinge.

Det følger af den nordiske udleveringslovs § 3, stk. 1 og 2, at udlevering til strafforfølgning kun kan finde sted for handlinger, der efter lovgivningen i det land, hvortil udlevering ønskes, kan medføre højere straf end en bøde. Udlevering til fuldbyrdelse af en dom kan kun ske, hvis dommen lyder på fængselsstraf eller anbringelse i anstalt, eller der med hjemmel i dommen er truffet bestemmelse om sådan anbringelse.

Udlevering af en dansk statsborger kan dog kun ske, såfremt den pågældende i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i det land, hvortil udlevering ønskes, eller hvis handlingen eller en tilsvarende handling efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 år, jf. § 2 i den nordiske udleveringslov.

Den nordiske konvention om overgivelse skelner ikke mellem overgivelse af egne statsborgere og udlændinge, hvilket indebærer, at der i konventionen ikke er fastsat specielle betingelser for så vidt angår overgivelse af egne statsborgere.

Endvidere indeholder konventionen ikke et krav om, at den handling, for hvilken den nordiske arrestordre er udstedt, ligeledes skal være strafbar i det fuldbyrdende land (kravet om dobbelt strafbarhed).

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at artikel 2 vil have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 3: Konventionens *artikel 3* omhandler udpegningen af de judicielle myndigheder og centralmyndigheden. Derudover indeholder artikel 3 en definition af ”tredjeland”.

Efter *artikel 3, stk. 1*, skal landene udpege de judicielle myndigheder, som er kompetente til at udstede og fuldbyrde en nordisk arrestordre. Udpegningen af kompetente nationale myndigheder sker i overensstemmelse med national ret, jf. *artikel 3, stk. 2*.

I henhold til *artikel 3, stk. 3*, kan hvert land udpege en central myndighed til at bistå de judicielle myndigheder.

Landene erklærer ved ratifikationen af denne konvention, hvilke judicielle myndigheder der er kompetente efter dets nationale lovgivning, samt om der er udpeget en centralmyndighed, jf. *artikel 3, stk. 4*.

Det fremgår af *artikel 3, stk. 5*, at ”tredjeland” i denne konvention skal forstås som ethvert land uden for Norden og EU.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 3: Definitionen af en judiciel myndighed foretages på grundlag af national ret, og konventionen indeholder ikke nærmere regler om, hvilke myndigheder medlemsstaterne skal udpege som kompetente myndigheder. Det er dog en betingelse, at myndighederne efter national ret i det anmodende og anmodede land er judicielle myndigheder.

For Danmarks vedkommende anses domstolene og anklagemyndigheden – det vil sige Justitsministeriet, Rigsadvokaten, statsadvokaterne og politimestrene – for judicielle myndigheder.

Efter den gældende nordiske udleveringslov træffes en afgørelse om udlevering af politimesteren. Sagen skal dog i særlige tilfælde forelægges for Justitsministeriet, herunder hvis sagen angår en dansk statsborger eller en politisk lovovertrædelse. Afgørelsen om udlevering kan indbringes for domstolene.

Er spørgsmålet om udlevering omfattet af regler i udleveringslovens kapitel 2 a (udlevering til Finland eller Sverige i medfør af den europæiske arrestordre) træffes afgørelsen af Justitsministeriet med mulighed for at indbringe denne afgørelse for domstolene.

Da bestemmelsen ikke indeholder selvstændige forpligtelser for de kontraherende lande, er det Justitsministeriets opfattelse, at konventionens artikel 3 ikke i sig selv medfører lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 4: Konventionens *artikel 4* indeholder tre obligatoriske afslagsgrunde, der, hvis en af disse foreligger, bevirker, at landene skal afslå anerkendelse af en nordisk arrestordre og dermed overgivelse.

For det første skal det fuldbyrdende land, jf. *artikel 4, nr. 1*, nægte overgivelse, hvis den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren, kan retsforfølges i det fuldbyrdende land, og der i dette land er truffet beslutning om benådning (amnesti).

For det andet skal overgivelse til et andet nordisk land, jf. *artikel 4, nr. 2*, afslås, hvis den person, der er omfattet af arrestordren, tidligere er blevet endelig dømt i et nordisk land eller et EU medlemsland for de samme handlinger, som ligger til grund for arrestordren, og straffen – i tilfælde af domfældelse – er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i domslandet. Denne bestemmelse omhandler princippet om forbud mod dobbelt strafforfølgning ("ne bis in idem").

Endelig skal overgivelse, jf. *artikel 4, nr. 3*, afslås, hvis den person, der er omfattet af arrestordren, er under den kriminelle lavalder efter det fuldbyrdende lands lovgivning.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 4:

Konventionens *artikel 4, nr. 1*, vedrører afslag på grund af amnesti.

Efter den nordiske udleveringslovs § 5 kan udlevering ikke ske, når den, der begæres udleveret, her i landet er dømt eller frifundet for den i begæringen angivne strafbare handling. Er tiltale mod den pågældende frafaldet, kan udlevering kun finde sted, hvis de i retsplejeloven fastsatte betingelser for omgørelse af bestemmelsen om tiltalefrafald er opfyldt.

Den nordiske udleveringslov indeholder ikke en udtrykkelig bestemmelse om amnesti. Det er dog antaget, at udlevering også er afskåret efter § 5, hvis der er sket benådning (amnesti) for det pågældende forhold.

Med henblik på tydeliggørelse af retsstillingen er det Justitsministeriets opfattelse, at der i forbindelse med gennemførelsen af konventionen i dansk ret, bør udarbejdes en klar bestemmelse herom svarende til udleveringslovens § 10 d.

Konventionens *artikel 4, nr. 2*, vedrører forbuddet mod dobbelt strafforfølgning i forhold til et nordisk land eller et EU medlemsland.

Som det fremgår ovenfor, er dette princip indeholdt i § 5 i den nordiske udleveringslov. § 5 i den nordiske udleveringslov tager ikke stilling til betydningen af domme afsagt i andre lande. Danmark har imidlertid folkeretligt taget forbehold over for artikel 9 i den europæiske udleveringskonvention således, at Danmark vil kunne afslå udlevering, hvis den pågældende ved endelig dom i en tredje stat er frifundet eller domfældt for handlingen, eller hvis de kompetente myndig-

heder i en tredje stat har besluttet at undlade eller afslutte strafforfølgning med hensyn til samme lovovertrædelse.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at artikel 4, nr. 2, er i overensstemmelse med gældende ret og derfor ikke nødvendigvis vil kræve lovændringer. Justitsministeriet finder dog, at der i forbindelse med gennemførelsen af konventionen i dansk ret bør indsættes en klar bestemmelse i loven, hvoraf det fremgår, at udlevering skal afslås, hvis den eftersøgte er blevet endeligt dømt for den samme handling i et nordisk land eller i et EU medlemsland. En sådan bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 10 d, 1. pkt., vedrørende betingelserne for udlevering til medlemsstater i EU.

Konventionens *artikel 4, nr. 3*, vedrører afslag begrundet i den eftersøgtes alder (den kriminelle lavalder)

Den nordiske udleveringslov indeholder ikke en udtrykkelig regel om, at udlevering ikke kan ske, hvis den pågældende er under den kriminelle lavalder, jf. straffelovens § 15. Det følger dog af kravet om dobbelt strafbarhed, at der ikke kan ske udlevering af en person under 15 år.

Da den nordiske konvention om overgivelse ikke indeholder et krav om dobbelt strafbarhed, er det efter Justitsministeriets opfattelse nødvendigt at indføre en udtrykkelig bestemmelse herom. Artikel 4, nr. 3, vil på den baggrund kræve lovændringer.

Artikel 5: Konventionens *artikel 5* indeholder fem fakultative afslagsgrunde. De nordiske lande har således mulighed for at afslå at anerkende en nordisk arrestordre, hvis en eller flere afslagsgrunde foreligger.

Overgivelse kan for det første afslås, hvis den person, der er genstand for en nordisk arrestordre, allerede retsforfølges i det fuldbyrdende land for de samme lovovertrædelser, som ligger til grund for arrestordren, jf. *artikel 5, nr. 1*.

For det andet kan overgivelse afslås, hvis det forhold, der ligger til grund for en nordisk arrestordre, efter det fuldbyrdende lands lovgivning betragtes som begået helt eller delvis på dette lands territorium eller på et sted, der ligestilles hermed, og forholdet ikke udgør en lovovertrædelse efter det fuldbyrdende lands lovgivning, jf. *artikel 5, nr. 2*.

For det tredje kan overgivelse, jf. *artikel 5, nr. 3*, afslås, hvis den person, der er omfattet af arrestordren, tidligere er blevet endelig dømt for de samme handlinger af et tredjeland, og straffen – i tilfælde af domfældelse – er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan

fuldbyrdes efter lovgivningen i domlandet. Denne bestemmelse omhandler princippet om forbud mod dobbelt strafforfølgning ("ne bis in idem").

For det fjerde kan overgivelse efter *artikel 5, nr. 4*, afslås, hvis de judicielle myndigheder i det fuldbyrdende land har besluttet enten ikke at indlede retsforfølgning for den lovovertrædelse, der ligger til grund for en nordisk arrestordre, eller at bringe retsforholdet til ophør, eller når den eftersøgte i et andet nordisk land har været genstand for en endelig afgørelse for de samme forhold, som er til hinder for yderligere retsforfølgning.

Denne bestemmelse indebærer, at det fuldbyrdende land vil kunne afslå overgivelse, hvis tiltale for den pågældende handling er frafaldet (tiltalefrafald), eller hvis der meddelt påtaleopgivelse vedrørende den pågældende handling (påtaleopgivelse).

Endelig kan overgivelse efter *artikel 5, nr. 5*, afslås, hvis den nordiske arrestordre er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en straffedom eller en anden frihedsberøvende foranstaltning, og den eftersøgte opholder sig, er statsborger i eller bosat i det fuldbyrdende land, og dette land forpligter sig til selv at fuldbyrde straffen eller den anden frihedsberøvende foranstaltning i henhold til national lovgivning.

Det fremgår af bemærkningerne til konventionen, at i de situationer, hvor en anmodning om overgivelse afslås efter artikel 5, nr. 5, vil det fuldbyrdende land skulle iagttage reglerne i den nordiske ordning om samarbejde mellem de nordiske lande angående fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lov nr. 214 af 31. maj 1963.

I forhold til den gældende udleveringsordning og rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre indeholder konventionen ikke afslagsgrunde vedrørende politiske forbrydelser og forældelse.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 5:

Konventionens *artikel 5, nr. 1*, vedrører muligheden for afslag begrundet i, at den eftersøgte allerede retsforfølges for det samme forhold.

Uanset at det ikke fremgår direkte af den gældende nordiske udleveringslov, vil der i dag være mulighed for at afslå en anmodning om udlevering med henvisning til, at den pågældende allerede retsforfølges for det samme forhold i Danmark.

Under hensyn til at den nordiske konvention medfører en forpligtelse for Danmark til at overgive en person efter en nordisk arrestordre, medmindre der foreligger en af de i artikel 4 eller 5 nævnte afslagsgrunde, er det Justitsministeriets opfattelse, at der i forbindelse med gennemførelsen af

konventionen i dansk ret bør indsættes en bestemmelse om, at det er muligt at afslå overgivelse baseret på en nordisk arrestordre, hvis den pågældende retsforfølges for samme handling i Danmark. Bestemmelsen vil kunne udformes i lighed med den gældende bestemmelse i udleveringsloven § 10 d, stk. 3.

Henset til det nære samarbejde mellem de nordiske lande, der allerede eksisterer i dag med den gældende udleveringsordning, vil situationer omfattet af artikel 5, nr. 1, ofte kunne løses ved, at de judicielle myndigheder aftaler, i hvilket land sagen bedst kan gennemføres.

Konventionens *artikel 5, nr. 2*, vedrører muligheden for afslag begrundet i, at handlingen helt eller delvist er begået på det fuldbyrdende lands territorium.

Denne problemstilling er ikke nærmere reguleret i den gældende nordiske udleveringslov, og bestemmelsen har på den baggrund lovgivningsmæssige konsekvenser. Efter Justitsministeriets umiddelbare vurdering vil det være mest hensigtsmæssigt, at bestemmelsen gennemføres i dansk ret ved, at der udarbejdes en særskilt bestemmelse herom, jf. herved tilsvarende § 10 f i udleveringsloven.

Konventionens *artikel 5, nr. 3*, vedrører muligheden for afslag begrundet i forbuddet mod dobbelt strafforfølgning i forhold til et tredjeland.

Som nævnt overfor vedrørende artikel 4, nr. 2, tager § 5 i den nordiske udleveringslov ikke stilling til betydningen af domme afsagt i andre lande. Under hensyn til Danmarks folkeretlige forbehold over for artikel 9 i den europæiske udleveringskonvention, vil artikel 5, nr. 3, dog være i overensstemmelse med gældende ret.

Det er dog Justitsministeriets opfattelse, at der bør indsættes en bestemmelse, hvorefter det vil være muligt at afslå udlevering med henvisning til forbuddet mod dobbelt strafforfølgning.

Konventionens *artikel 5, nr. 4*, vedrører muligheden for afslag begrundet i, at det fuldbyrdende land har meddelt påtaleopgivelse eller tiltalefrafald for den samme lovovertrædelse.

Efter den nordiske udleveringslovs § 5, 2. pkt., kan udlevering – hvis tiltale mod den pågældende er frafaldet – kun finde sted, hvis de i retsplejeloven fastsatte betingelser for omgørelse af bestemmelsen om tiltalefrafald er opfyldt.

Konventionen går på dette punkt videre end den gældende nordiske regel i § 5, idet konventionen giver mulighed for, at danske myndigheder kan afslå udlevering, hvis der her i landet i medfør af retsplejelovens § 721 er meddelt påtaleopgivelse vedrørende den pågældende handling.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at artikel 5, nr. 4, vil have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Konventionens *artikel 5, nr. 5*, vedrører muligheden for at afslå overgivelse, hvis det fuldbyrdende land forpligter sig til at fuldbyrde straffen.

Spørgsmålet er ikke reguleret i den gældende nordiske udleveringslov, men i praksis er det fast antaget, at det er muligt at afslå en anmodning om udlevering, hvis Danmark selv forpligter sig til at fuldbyrde straffen.

Efter Justitsministeriets vurdering vil en gennemførelse af artikel 5, nr. 4, dog kræve, at der indsættes en specifik bestemmelse herom.

Artikel 6: Hvis en nordisk arrestordre er udstedt med henblik på retsforfølgning, og den person, der er omfattet af arrestordren, er statsborger i eller bosat i det fuldbyrdende land, kan overgivelsen gøres betinget af, at den pågældende, efter at være blevet hørt, overføres til det fuldbyrdende land for der at afsone den straf eller den anden frihedsberøvende foranstaltning, den pågældende måtte blive idømt i det udstedende land, jf. *artikel 6*.

Såfremt en person er overgivet efter artikel 6, og den pågældende dømmes i det udstedende land, skal reglerne i den nordiske ordning om samarbejde mellem de nordiske lande angående fuldbyrdelse af straf m.v. iagttages i forbindelse med tilbageførslen til det fuldbyrdende land, jf. lov nr. 214 af 31. maj 1963

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 6: Den nordiske udleveringslov indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse, men i praksis vil der i dag være mulighed for at stille en sådan betingelse, jf. § 6, stk. 2.

På den baggrund vurderes det, at artikel 6 vil kræve lovændringer.

Artikel 7: Konventionens *artikel 7* fastlægger indholdet og formen af en nordisk arrestordre. Der er som bilag til konventionen vedlagt det certifikat, der udgør den nordiske arrestordre.

En række af de oplysninger, som en nordisk arrestordre skal indeholde, er identiske med de oplysninger, der efter artikel 95 i Schengen-konventionen skal fremgå af en efterlysning med henblik på optagelse i Schengen-informationssystemet, samt i vid udstrækning identisk med de oplysninger, som en europæisk arrestordre skal indeholde.

Det fremgår af artikel 7, stk. 2, at hvis en arrestordre er udstedt for flere strafbare forhold, vil det være tilstrækkeligt for overgivelse, at der foreligger en anholdelses- eller varetægtsfængslingsbeslutning for ét af forholdene.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 7: Den nordiske arrestordre udgør på samme måde som den europæiske arrestordre såvel en anmodning om anholdelse, varetægtsfængsling og udlevering. Ifølge konventionen skal arrestordren indeholde de samme oplysninger, som fremgår af den nordiske udleveringslovs § 8, stk. 2. Der vil derimod ikke som i dag kunne stilles krav om, at selve beslutningen om anholdelse, fængsling eller den dom, der danner grundlag for arrestordren, fremsendes samtidig med denne.

Artikel 7 vil på den baggrund kræve lovændringer. Efter Justitsministeriets vurdering bør der i dansk ret indsættes en bestemmelse om indholdet af en nordisk arrestordre, svarende til udleveringslovens § 18 a.

2.4. Kapitel 2 - overgivelsesproceduren

Artikel 8: Konventionens *artikel 8* vedrører fremsendelse af den nordiske arrestordre. Bestemmelsen indebærer, at i de tilfælde, hvor opholdsstedet for den person, der er omfattet af en nordisk arrestordre, er kendt, kan de judicielle myndigheder i det udstedende land fremsende arrestordren direkte til de kompetente judicielle myndigheder i det fuldbyrdende land, jf. *artikel 8, stk. 1*.

Hvis den eftersøgte opholdssted ikke er kendt, kan den udstedende judicielle myndighed anmode et eller flere af de nordiske lande om at eftersøge den pågældende efter det/de pågældende lands/landes nationale eftersøgningsprocedurer, jf. *artikel 8, stk. 2*. Når opholdsstedet bliver kendt, sendes den nordiske arrestordre hurtigst muligt til det pågældende land, eventuel pr. fax.

Den udstedende judicielle myndighed kan i overensstemmelse med artikel 95 i konventionen af 19. juni 1990 om gennemførelse af Schengen-aftalen af 14. juni 1985 om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser beslutte at indberette den eftersøgte i Schengen informationssystemet. Indberetningen har samme gyldighed som den nordiske arrestordre ledsaget af de oplysninger, der er nævnt i artikel 7. For tiden kan Schengen-informationssystemet imidlertid ikke indeholde alle de oplysninger, der fremgår af artikel 7. Indberetningen vil dog i en overgangsperiode have samme gyldighed som en nordisk arrestordre, således at indberetningen betragtes som en efterlysning og en anmodning om anholdelse, indtil den judicielle myndighed i det fuldbyrdende land forskriftsmæssigt har modtaget arrestordren, jf. *artikel 8, stk. 3*.

Ligeledes vil der kunne foretages eftersøgning gennem Interpol.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 8: Efter § 8, stk. 1, i den gældende nordiske udleveringslov kan en begæring om udlevering fremsættes af politi eller anklagemyndighed i det land, hvortil udlevering ønskes, og rettes til rigsadvokaten, statsadvokat eller politimester (politidirektør).

Det er Justitsministeriets vurdering, at artikel 8 vil kræve lovændringer. Det bør således fremgå af loven, hvilket indhold en nordisk arrestordre skal have, ligesom der enten i loven eller i administrative forskrifter skal fastsættes nærmere retningslinier for fremsendelsen af en nordisk arrestordre.

Artikel 9: Det følger af *artikel 9*, at hvis den eftersøgte person anholdes, skal det fuldbyrdende land underrette den pågældende om, at der foreligger en nordisk arrestordre og indholdet heraf. Endvidere skal den pågældende orienteres om muligheden for at meddele samtykke til overgivelsen, jf. artikel 11. Underretningen sker i overensstemmelse med national ret. Den anholdte har ret til at lade sig bistå af en advokat og – om nødvendigt – en tolk i overensstemmelse med national ret i det fuldbyrdende land.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 9: Dansk lovgivning lever på dette punkt allerede op til de krav, som konventionen stiller. Den nordiske udleveringslov indeholder således i § 12 en bestemmelse om forsvarerbeskikkelse i udleveringssager. Den nordiske udleveringslov indeholder ikke specifikke regler om tolkebistand, men det følger af almindelige forvaltningsretlige principper, at der altid vil blive anvendt tolk, hvis den person, der søges udleveret, ikke forstår eller taler dansk. Der kan i øvrigt henvises til Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 12154 af 12. juni 2001 til politi og anklagemyndighed, der vedrører anholdtes rettigheder – herunder bl.a. anholdtes adgang til at modtage tolkebistand.

Konventionens artikel 9 nødvendiggør derfor ikke på dette punkt ændringer i dansk ret. For at skabe klarhed over reglerne om adgangen til forsvarerbeskikkelse finder Justitsministeriet dog, at det i loven bør præsideres, at den eftersøgte har ret til en forsvarer, jf. herved udleveringslovens § 14 og § 18 b, stk. 3.

Artikel 10: Konventionens *artikel 10, stk. 1*, indebærer, at den judicielle myndighed i det fuldbyrdende land i overensstemmelse med national ret skal afgøre, om den anholdte fortsat skal være frihedsberøvet i forbindelse med undersøgelsen af, om en nordisk arrestordre skal imødekommes. Den anholdte kan på et hvilket som helst tidspunkt løslades i overensstemmelse med national ret, dog under forudsætning af, at den kompetente myndighed træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at den pågældende ikke flygter.

Derudover vil de nordiske landes nationale retsmidler om anholdelse og varetægtsfængsling finde anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelsen af den nordiske arrestordre, jf. *artikel 10, stk. 2*. Endvidere vil andre retsmidler som f.eks. ransagning, beslaglæggelse og edition, legemsindgreb m.v., kunne anvendes i samme omfang, som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art i de enkelte lande.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 10: Det følger af § 11 i den gældende nordiske udleveringslov, at der til fremme af undersøgelsen og for at sikre udleveringen bl.a. kan anvendes de i retsplejelovens kapitel 60 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling nævnte retsmidler i samme omfang, som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet.

Det følger af konventionen, at den person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, skal kunne anholdes og varetægtsfængsles for ethvert forhold, der kan medføre overgivelse på grundlag af en nordisk arrestordre. Hvis arrestordren vedrører en handling, som kan medføre overgivelse i medfør af konventionens regler, vil varetægtsfængsling således ikke kunne nægtes under henvisning til, at strafferammekravet i retsplejelovens § 762 ikke er opfyldt, herunder fordi forholdet ikke er strafbart i Danmark. Varetægtsfængsling skal således efter konventionen kunne finde sted på grundlag af en nordisk arrestordre, selvom handlingen ikke er strafbar i Danmark, jf. konventionens artikel 2, stk. 3.

På den baggrund vil artikel 10 nødvendiggøre lovændringer. Justitsministeriet finder, at en bestemmelse herom vil kunne formuleres i lighed med den gældende § 18 b, stk. 2, i udleveringsloven, som blev indsat i forbindelse med gennemførelse af den europæiske arrestordre i dansk ret ved lov nr. 433 af 10. juni 2003 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere og lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre m.v.).

Artikel 11: Hvis den anholdte meddeler samtykke til overgivelsen, herunder eventuelt samtykke til retsforfølgning for andre lovovertrædelser begået før den lovovertrædelse, for hvilken den pågældende skal overgives, jf. artikel 23, stk. 2, litra b), skal dette samtykke efter *artikel 11, stk. 1*, meddeles den judicielle myndighed i overensstemmelse med national ret. Samtykket kan tilbagekaldes i henhold til national ret.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 11: Det fremgår af den nordiske udleveringslovs § 8, stk. 3, at den, der ønskes udleveret til strafforfølgning, kan meddele samtykke til udleveringen i et retsmøde.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at artikel 11 ikke vil have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 12: Hvis den anholdte ikke meddeler samtykke til overgivelsen, skal den pågældende ifølge *artikel 12* have lejlighed til at udtale sig om arrestordren.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 12: Den nordiske udleveringslov indeholder ikke udtrykkelige bestemmelser herom, men hvis den pågældende ønsker at udtale sig, afhøres vedkommende af politiet i forbindelse med undersøgelsen af, om udlevering bør finde sted, ligesom den pågældende i overensstemmelse med retsplejelovens almindelige regler har lejlighed til at udtale sig i forbindelse med domstolens behandling af udleveringsanmodningen.

På den baggrund finder Justitsministeriet ikke, at konventionens artikel 12 nødvendiggør lovændringer.

Artikel 13: Efter *artikel 13, stk. 1*, afgør den judicielle myndighed i det fuldbyrdende land inden for de frister og på de betingelser, der er fastsat i konventionen, om der er grundlag for overgivelse. Den judicielle myndighed kan anmode om yderligere oplysninger fra det udstedende land, og myndigheden kan under hensyn til nødvendigheden af at overholde fristen i artikel 14 fastsætte en tidsfrist for fremsendelse af disse supplerende oplysninger, jf. *artikel 13, stk. 2*.

Efter *artikel 13, stk. 3*, kan den udstedende judicielle myndighed til enhver tid fremsende supplerende nyttige oplysninger til den fuldbyrdende judicielle myndighed.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 13: Den gældende nordiske udleveringslov indeholder ikke en bestemmelse svarende til konventionens artikel 13.

Under hensyn til at artikel 13 ikke indeholder selvstændige forpligtelser for de kontraherende lande, er det umiddelbart Justitsministeriets vurdering, at bestemmelsen ikke kræver ændringer i dansk ret.

Artikel 14: Konventionens *artikel 14* fastsætter, at en nordisk arrestordre skal behandles og fuldbyrdes som en hastesag, og opstiller i øvrigt visse frister for sagsbehandlingen.

Bestemmelsen indebærer, at den endelige afgørelse om overgivelse bør træffes senest *3 dage* efter, at den anholdte har meddelt samtykke til overgivelsen, jf. *artikel 14, stk. 2*. I andre tilfælde bør afgørelsen træffes senest *30 dage* efter anholdelsen af den pågældende, jf. *artikel 14, stk. 3*.

Hvis der ikke kan træffes afgørelse inden for de i stk. 2 og 3 nævnte frister, skal den fuldbyrdende judicielle myndighed straks underrette den udstedende judicielle myndighed herom og om grundene hertil. I så fald skal der træffes afgørelse snarest muligt, jf. *artikel 14, stk. 4*. Det fuldbyrdende land skal sikre, at den pågældende forbliver i det land, indtil der er truffet en endelig afgørelse.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 14: Den gældende nordiske udleveringslov indeholder ikke frister for behandlingen af en udleveringsanmodning. I praksis behandles disse sager dog meget hurtigt.

De fastsatte tidsfrister i konventionen er – som i den europæiske arrestordre – ikke obligatoriske og nødvendiggør således ikke i sig selv lovændringer. Imidlertid vil en hurtig sagsbehandling og efterfølgende overgivelse af den, der ønskes overgivet, sikre, at den pågældende ikke sidder unødigt længe fængslet, mens sagen behandles her i landet. Der bør allerede af den årsag hurtigst muligt træffes afgørelse om, hvorvidt den pågældende kan overgives, eller om overgivelse må afslås. Endvidere må den effektivisering af sagsbehandlingen i udleveringssager, som indførelsen af den nordiske arrestordre indebærer, antages at gøre det muligt at behandle sagerne inden for de i konventionen fastsatte frister. Hertil kommer, at Danmark efter konventionen er forpligtet til så vidt muligt at overholde de fastsatte vejledende frister.

Med henblik på at der i samme omfang som i forbindelse med behandlingen af en europæisk arrestordre fastsættes klare mål for sagsbehandlingen af en nordisk arrestordre, bør der efter Justitsministeriets opfattelse indsættes en bestemmelse, der klart regulerer dette forhold, jf. den gældende regel om behandling af europæiske arrestordre i udleveringslovens § 18 d.

Artikel 15: Konventionens *artikel 15* vedrører de situationer, hvor der foreligger konkurrerende nordiske anmodninger. Hvis flere lande har udstedt en nordisk arrestordre i forhold til den samme person, skal de judicielle myndigheder i det fuldbyrdende land afgøre, hvilken anmodning der skal imødekommes. Afgørelsen skal træffes under hensyntagen til alle de foreliggende oplysninger – herunder lovovertrædelsernes grovhed, gerningsstederne samt tidspunktet for udstedelsen af arrestordrene.

Hvis der foreligger en nordisk arrestordre og tillige en europæisk arrestordre eller/og anmodning om overgivelse fra et tredjeland, skal det fuldbyrdende land træffe afgørelse om, hvilken anmodning der skal imødekommes under hensyn til samtlige foreliggende omstændigheder, herunder de omstændigheder der følger af den relevante konvention eller overgivelsesaftale, jf. *artikel 15, stk. 2*.

Konventionen berører ifølge bestemmelsen ikke de nordiske landes forpligtelser i henhold til statutten for Den Internationale Straffedomstol og de internationale tribunaler for forbrydelser mod international humanitær ret, hvis anmodninger i visse tilfælde vil have forrang, jf. *artikel 15, stk. 3*.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 15: Den gældende nordiske udleveringslov indeholder ikke særlige bestemmelser om forholdet mellem flere konkurrerende anmodninger om udlevering.

Det er Justitsministeriet opfattelse, at bestemmelsen i artikel 15 ikke kræver ændringer i dansk ret, men at det i den vejledning, som Justitsministeriet planlægger at udstede i forbindelse med gennemførelsen af konventionen i dansk ret, bør fremgå, hvordan konkurrerende anmodninger skal behandles.

Artikel 16: Hvis den person, der ønskes overgivet, f.eks. nyder immunitet i det fuldbyrdende land, løber fristen for afgørelse af overgivelsesspørgsmålet efter artikel 14 først fra det tidspunkt, hvor den judicielle myndighed i det fuldbyrdende land er blevet underrettet om, at immuniteten i givet fald er ophævet, jf. *artikel 16*.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 16: Artikel 16 er en sagsbehandlingsregel, som ikke kræver ændringer i dansk ret. Justitsministeriet finder dog, at det i den vejledning, som Justitsministeriet planlægger at udstede vedrørende behandlingen af sager efter den nordiske arrestordre, bør indsættes et afsnit om den nærmere behandling af sagerne, herunder hvornår fristerne skal regnes fra.

Artikel 17: Konventionens *artikel 17* fastlægger, at konventionen ikke påvirker de forpligtelser, som landene har over for et EU land eller et land uden for EU, når en person er udleveret fra en sådan tredjestat. Landene skal således respektere eventuelle forbud mod videreovergivelse – herunder til et andet nordisk land.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 17: Den gældende nordiske udleveringslov indeholder ikke en bestemmelse svarende til konventionens artikel 17. Det følger dog af Danmarks folkeretlige forpligtelser, at Danmark fortsat vil skulle respektere eventuelle andre aftaler med EU-lande eller tredjelande.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at artikel 17 ikke vil have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 18: Efter *artikel 18* skal den judicielle myndighed i det fuldbyrdende land straks meddele det udstedende land om, hvorvidt den nordiske arrestordre vil blive imødekommet, og dermed om overgivelse kan finde sted.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 18: Dansk ret indeholder ikke en udtrykkelig regel herom, men det følger af de almindelige forvaltningsretlige principper, at afgørelsen skal meddeles hurtigst muligt efter, at den kompetente myndighed har truffet sin afgørelse.

Det er på den baggrund Justitsministeriet opfattelse, at bestemmelsen ikke kræver lovændringer.

Artikel 19: Efter *artikel 19, stk. 1*, overgives den eftersøgte person hurtigst muligt efter aftale mellem de berørte lande. Overgivelsen skal dog finde sted senest 5 dage efter, at der er truffet afgørelse om overgivelse, jf. *artikel 19, stk. 2*.

Fristen for overgivelse er forholdsvis kort, men i praksis vil der i en række sager kunne ske overgivelse hurtigere. Dog vil der også kunne opstå situationer, hvor en overgivelse ikke vil kunne finde sted inden for den fastsatte frist. I sådanne situationer aftaler den fuldbyrdende judicielle myndighed og den udstedende judicielle myndighed straks, hvornår en overgivelse kan finde sted, jf. *artikel 19, stk. 3*. Overgivelsen skal dog finde sted inden for 5 dage efter udløbet af fristen i *stk. 2*.

Hvis det på grund af helt særlige omstændigheder, som ikke kan tilskrives nogen af landene, viser sig umuligt at overgive den eftersøgte inden for den i *stk. 3* fastsatte frist, kontakter den fuldbyrdende judicielle myndighed og den udstedende judicielle myndighed straks hinanden og aftaler en ny dato for overgivelse, jf. *artikel 19, stk. 4*. En overgivelse skal i sådanne situationer finde sted hurtigst muligt.

Overgivelsen kan midlertidigt udsættes, hvis den anholdtes alder, helbred eller andre humanitære grunde taler herfor, jf. *artikel 19, stk. 5*. Hvis overgivelsen ikke kan finde sted inden udløbet af de i *stk. 2-5* angivne frister, løslades den pågældende, jf. *artikel 19, stk. 6*.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 19: Det følger af § 14 i den gældende nordiske udleveringslov, at den pågældende skal udleveres snarest muligt efter, at der er truffet afgørelse om udlevering.

Da tidsfristerne i konventionens artikel 19 ikke er obligatoriske, nødvendiggør disse ikke ændringer i dansk ret. Som nævnt ovenfor under bemærkninger til artikel 14, vil en hurtig sagsbehandling og efterfølgende overgivelse i disse sager imidlertid sikre, at den, der ønskes overgivet, ikke sidder unødigt længe fængslet, mens sagen behandles her i landet. Der bør allerede af den

årsag hurtigst muligt træffes afgørelse om, hvorvidt den pågældende kan overgives, eller om overgivelse må afslås.

Med henblik på at der i samme omfang som i forbindelse med behandlingen af en europæisk arrestordre fastsættes klare mål for fuldbyrdelsen af udleveringen, bør der efter Justitsministeriets opfattelse indsættes en bestemmelse, der klart regulerer dette forhold, jf. den gældende regel i udleveringslovens § 18 e om fristen for overgivelse ved en europæisk arrestordre.

Artikel 20: I medfør af *artikel 20, stk. 1*, kan den judicielle myndighed i det fuldbyrdende land – efter at have truffet afgørelse om overgivelse – beslutte, at overgivelsen udsættes med henblik på, at den pågældende retsforfølges eller fuldbyrder en straf i dette land.

De involverede lande kan dog efter *artikel 20, stk. 2*, aftale, at den pågældende midlertidig kan overgives på nærmere betingelser fastsat af de pågældende lande. Bestemmelsen forudsætter, at det udstedende land kan tilbageføre den person, der er midlertidigt overgivet.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 20: Den nordiske udleveringslov indeholder ikke udtrykkelige regler om udsættelse og midlertidig udlevering, ligesom loven ikke indeholder en regel om tilbageførsel fra Danmark af en person, der er midlertidigt udleveret med henblik på retsforfølgning her i landet.

I udleveringslovens § 21 a er der indsat en bestemmelse, hvorefter en person, der er midlertidigt udleveret til Danmark med henblik på strafforfølgning, efterfølgende kan tilbageføres. Bestemmelsen blev indsat ved gennemførelsen af den europæiske arrestordre i dansk ret og indeholder endvidere regler om, at den person, som er midlertidigt udleveret, skal være frihedsberøvet under udleveringen, medmindre andet er aftalt med den stat, hvorfra udleveringen er sket.

Det er på den baggrund Justitsministeriet opfattelse, at artikel 20 ikke kræver lovændringer.

Artikel 21: Efter *artikel 21* kan personer, som skal overgives fra et nordisk land til et andet nordisk land, uden særlig tilladelse føres over eller igennem et eller flere af de øvrige nordiske lande.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 21: Bestemmelsen kræver ikke lovændringer, idet det følger af § 18 i den nordiske udleveringslov, at personer, som skal overgives fra et nordisk land til et andet nordisk land, uden særlig tilladelse føres over eller igennem et eller flere af de øvrige nordiske lande.

2.4. Kapitel 3 – virkning af overgivelsen

Artikel 22: I henhold til *artikel 22* skal det udstedende land fratække enhver frihedsberøvelse, herunder frihedsberøvelsen i det fuldbyrdende land, i den samlede straf.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 22: Bestemmelsen svarer til straffelovens § 86, hvoraf det følger, at den idømte fængselsstraf skal afkortes med det antal dage, der svarer til de dage, hvor den pågældende har været anholdt, varetægtsfængslet eller indlagt til mentalundersøgelse.

Artikel 22 kræver på den baggrund ikke lovændringer.

Artikel 23: Konventionens *artikel 23* omhandler eventuel retsforfølgning for andre lovovertrædelser, end den der ligger til grund for den nordiske arrestordre.

Efter *artikel 23, stk. 1*, vil en person, der er blevet overgivet fra det fuldbyrdende land på grundlag af en nordisk arrestordre, i det udstedende land kunne retsforfølges, dømmes og tilbageholdes for andre inden overgivelsen begåede lovovertrædelser end den lovovertrædelse, for hvilken den nordiske arrestordre var udstedt, medmindre a) overgivelse ikke kunne have fundet sted for den pågældende lovovertrædelse i henhold til artikel 4, eller b) overgivelse ville være blevet afslået efter national ret i henhold til artikel 27, eller c) overgivelse for den pågældende lovovertrædelse kunne have været afslået efter artikel 5, stk. 2 eller 4, og det fuldbyrdende land nægter at give samtykke.

Efter *artikel 23, stk. 1, litra a)*, vil en person, der er overgivet, således ikke kunne drages til ansvar for andre inden overgivelsen begåede lovovertrædelser, hvis overgivelse for den pågældende lovovertrædelse ville være afslået efter artikel 4 (obligatoriske afslagsgrunde).

Derudover vil den pågældende efter *artikel 23, stk. 1, litra b)*, ikke kunne drages til ansvar for andre inden overgivelsen begåede lovovertrædelser, hvis overgivelse efter national ret i det fuldbyrdende land i medfør af den særlige regel i artikel 26 om overgivelse til/fra Island ikke kunne finde sted.

Endelig vil en person, der er overgivet, ikke kunne drages til ansvar for andre inden overgivelsen begåede lovovertrædelser, hvis overgivelse for den pågældende lovovertrædelse kunne have været afslået efter artikel 5, stk. 2 eller 4, (fakultative afslagsgrunde), og det fuldbyrdende land nægter at give samtykke, jf. *artikel 23, stk. 1, litra c)*.

Efter *artikel 23, stk. 2*, vil en person, der ifølge en nordisk arrestordre overgives til strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en straffedom eller en anden frihedsberøvende foranstaltning – uanset hvad der følger af artikel 23, stk. 1, – kunne drages til ansvar for andre inden overgivelsen begå-

ede lovovertrædelser end den, for hvilken den pågældende er overgivet, hvis a) den pågældende efter at have haft mulighed for at forlade det nordiske land, han er overgivet til, har undladt dette inden for 45 dage efter den endelige løsladelse, eller den pågældende er vendt tilbage til det land efter at have forladt det, eller b) den pågældende inden eller efter overgivelsen har givet samtykke til retsforfølgning for andre lovovertrædelser.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 23: Muligheden for retsforfølgning for andre lovovertrædelser, som er begået før den handling, den pågældende er udleveret for, er i dag indeholdt i § 6, stk. 1, nr. 4 (danske statsborgere), og § 6, stk. 1, nr. 5 (udlændinge), i den nordiske udleveringslov.

Er den udleverede *dansk statsborger*, kan den pågældende ikke drages til ansvar for nogen anden før udleveringen begået strafbar handling end den, han er udleveret for, medmindre a) justitsministeren tillader det, jf. § 17, b) den pågældende selv meddeler samtykke, c) at han, uanset at han i en måned uhindret har kunnet forlade det land, til hvilket han er udleveret, har undladt dette, eller d) han frivilligt er vendt tilbage til det pågældende land, jf. § 6, stk. 1, nr. 4.

Hvis den udleverede *ikke er dansk statsborger*, må den pågældende som udgangspunkt drages til ansvar for andre handlinger, der er begået før den handling, den pågældende er udleveret for. Udlændingen må dog kun under betingelserne i lovens § 6, stk. 1, nr. 4 a-d, drages til ansvar for nogen før udleveringen begået handling, der udgør en politisk lovovertrædelse, for hvilken han ikke er udleveret.

Som det fremgår ovenfor, skelner artikel 23 i den nordiske konvention ikke mellem danske statsborgere og udlændinge. Det er bl.a. på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at bestemmelsen har lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 24: Efter *artikel 24, stk. 1*, kan en person, der er overgivet i medfør af en nordisk arrestordre, videreovergives til et andet nordisk land end det fuldbyrdende land i henhold til en nordisk arrestordre, der er udstedt for en lovovertrædelse, der er begået inden overgivelsen, medmindre overgivelse ville være blevet afslået efter national ret i henhold til artikel 26 eller artikel 27.

Endvidere kan en person efter *artikel 24, stk. 2*, videreovergives til et EU-medlemsland eller videreudleveres til et EU-land, eller videreudleveres til et tredjeland for en lovovertrædelse, der er begået inden overgivelsen, hvis 1) den pågældende selv meddeler samtykke hertil, 2) den pågældende, uanset af denne i 45 dage uhindret har kunnet forlade det land, hvortil denne er overgivet, har undladt dette, eller den pågældende efter at have forladt landet frivilligt er vendt tilbage, eller 3) det fuldbyrdende land meddeler samtykke hertil. Samtykke kan kun meddeles, hvis

overgivelse for den pågældende handling kunne have fundet sted efter reglerne i det fuldbyrdende lands lovgivning.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 24: Den nordiske udleveringslov indeholder ikke regler om videreudlevering til andre nordiske lande.

Derimod fremgår det af den nordiske udleveringslovs § 6, stk. 1, nr. 1, at den udleverede ikke uden justitsministerens tilladelse, jf. § 17, må udleveres videre til tredjeland for nogen før udleveringen begået strafbar handling. Det følger af § 17, at tilladelse kun kan meddeles, såfremt udlevering for den pågældende handling kunne have fundet sted til vedkommende land

Da regler om videreovergivelse og videreudlevering på nogle punkter medfører en udvidet forpligtelse til at videreovergive og videreudlevere personer til EU medlemslande og tredjelande, vil artikel 24 efter Justitsministeriets opfattelse have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Artikel 25: Konventionens *artikel 25* indeholder regler om overgivelse af genstande i forbindelse med overgivelse. Bestemmelsen fastslår, at det fuldbyrdende land i overensstemmelse med national ret skal beslaglægge og overlevere genstande, der er påkrævet som bevismateriale, eller som den eftersøgte har erhvervet som resultat af lovovertrædelsen, jf. *artikel 25, stk. 1*. De nævnte genstande skal udleveres, selv om den nordiske arrestordre ikke kan fuldbyrdes på grund af den eftersøgtes død eller undvigelse, jf. *artikel 25, stk. 2*.

Hvis de genstande, som er nævnt i stk. 1, beslaglægges eller konfiskeres på det fuldbyrdende lands område, kan dette land i forbindelse med verserende strafforfølgning midlertidigt tilbageholde eller udlevere dem til det udstedende land på betingelse af, at de senere tilbageleveres, jf. *artikel 25, stk. 3*.

Enhver rettighed, som det fuldbyrdende land eller tredjemand måtte have i de i stk. 1 nævnte genstande, bevares. Hvis der findes sådanne rettigheder, skal det udstedende land straks efter retsforfølgningen vederlagsfrit tilbagelevere genstandene til det fuldbyrdende land. Der henvises til *artikel 25, stk. 4*.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 25: Efter den nordiske udleveringslovs § 11 kan bl.a. retsplejelovens kapitel 73 om ransagning og kapitel 74 om beslaglæggelse anvendes i samme omfang, som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet, til fremme af undersøgelsen og for at sikre udleveringen til et andet nordisk land.

Endvidere følger det af den nordiske udleveringslovs § 15, at det i forbindelse med en beslutning om udlevering kan bestemmes, at genstande, som er beslaglagt eller taget i bevaring under sagen

– med forbehold af tredjemands eventuelle rettigheder skal overgives til den myndighed – som har begæret udlevering.

Artikel 25 vil ikke umiddelbart kræve lovændringer, men Justitsministeriet finder det hensigtsmæssigt, at der udarbejdes en bestemmelse svarende til bestemmelsen i udleveringslovens § 18 f, som blev indsat i forbindelse med gennemførelsen af den europæiske arrestordre.

2.5. Kapitel 4 – særlige regler om overgivelse til/fra Island

Konventionens kapitel 4 vedrører de særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til Island.

Artikel 26: Anvendelsesområdet for konventionen er begrænset i konventionens *artikel 26*. Heraf fremgår det, at konventionens artikel 2 (anvendelsesområdet for den nordiske arrestordre) ikke finder anvendelse mellem Island på den ene side og Danmark, Finland, Norge og Sverige på den anden side, når der er tale om egne statsborgere, jf. *artikel 26, stk. 1*.

Efter konventionens *artikel 26, stk. 2*, kan overgivelse fra Island af en islandsk statsborger til Danmark, Finland, Norge og Sverige afslås, medmindre den eftersøgte i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i det udstedende land (Danmark, Finland, Norge eller Sverige), eller hvis handlingen eller en tilsvarende handling efter islandsk ret kan medføre en højere straf end fængsel i 4 år.

Tilsvarende vil en overgivelse fra hjemlandet af en dansk, finsk, norsk eller svensk statsborger til Island kunne afslås, medmindre den eftersøgte i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i Island, eller hvis handlingen eller en tilsvarende handling efter det fuldbyrdende lands lovgivning kan medføre en højere straf end fængsel i 4 år, jf. konventionens *artikel 26, stk. 3*.

Efter *artikel 26, stk. 4*, kan overgivelse til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for flere strafbare forhold finde sted, uanset at betingelserne i stk. 2 eller 3 kun er opfyldt med hensyn til et af forholdene.

Er der tale om udlændinge, finder reglerne i artikel 2 i den nordiske konvention anvendelse. Dette indebærer, at en person vil kunne overgives til/fra Island i medfør af en nordisk arrestordre, hvis forholdet efter det udstedende lands lovgivning kan straffes med frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning (strafforfølgning), eller når der er idømt en frihedsstraf eller pålagt en anden frihedsberøvende foranstaltning (straffuldbyrdelse).

Artikel 26 indebærer, at overgivelse af danske statsborgere til Island vil kunne afslås, medmindre den eftersøgte i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i det udstedende land, eller handlingen eller en tilsvarende handling efter national ret kan medføre en højere straf end fængsel i 4 år.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 26: Det følger af § 2 i den nordiske uleveringslov, at udlevering af en dansk statsborger kun kan ske, såfremt den pågældende i de sidste to år forud for den strafbare handling har haft bopæl i det land, hvortil udlevering ønskes, eller hvis handlingen eller en tilsvarende handling efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 år.

Baggrunden for den særlige regel i artikel 26 vedrørende overgivelse af egne statsborgere til Island skal ses i lyset af, at den nordiske konvention ikke længere skelner mellem egne statsborgere og udlændinge, hvilket indebærer at overgivelse af egne statsborgere skal finde sted, medmindre en af afslagsgrundene i artikel 4 eller 5 finder anvendelse.

Artikel 26 er fakultativ, hvilket indebærer, at de enkelte nordiske lande selv kan afgøre, om de vil benytte de særlige regler i artikel 26 vedrørende overgivelse af egne statsborgere til Island. Indtil videre har Island tilkendegivet, at de agter at benytte artikel 26 i forbindelse med overgivelse af islandske statsborgere fra Island til de øvrige nordiske lande.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at artikel 26 bør gennemføres som en fakultativ bestemmelse i dansk ret, således at der er mulighed for at afslå overgivelse af danske statsborgere fra Danmark til Island.

Artikel 27: Konventionens *artikel 27* omhandler politiske lovovertrædelser. Efter *artikel 27, stk. 1*, gælder anvendelsesområdet for den nordiske arrestordre, som defineret i konventionens artikel 2, ikke mellem Island på den ene side og Danmark, Finland, Norge og Sverige på den anden side, når der er tale om politiske lovovertrædelser.

Således vil overgivelse af en islandsk statsborger fra Island til Danmark, Finland, Norge eller Sverige for en handling, der efter islandsk ret udgør en politisk lovovertrædelse, kunne afslås, jf. *artikel 27, stk. 2*.

På samme måde vil overgivelse fra hjemlandet af en dansk, finsk, norsk eller svensk statsborger til Island for en handling, der efter dansk, finsk, norsk eller svensk ret udgør en politisk lovovertrædelse, kunne afslås, jf. *artikel 27, stk. 3*.

Efter *artikel 27, stk. 4*, kan overgivelse af en udlænding fra Island til Danmark, Finland, Norge eller Sverige for en handling, der udgør en politisk lovovertrædelse, afslås, medmindre en tilsvarende handling er strafbar efter islandsk ret, eller handlingen er omfattet af artikel 1, 2 eller 3 i den Europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme.

Tilsvarende kan overgivelse af en udlænding fra Danmark, Finland, Norge eller Sverige til Island for en handling, der udgør en politisk lovovertrædelse, afslås, medmindre en tilsvarende handling er strafbar efter dansk, finsk, norsk eller svensk ret, eller handlingen er omfattet af artikel 1, 2 eller 3 i den Europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme, jf. *artikel 27, stk. 5*.

Artikel 27 indebærer, at overgivelse af egne statsborgere vil kunne afslås, hvis der er tale om en politisk lovovertrædelse. I relation til overgivelse af udlændinge for en handling, der udgør en politisk lovovertrædelse, vil overgivelse dog ikke kunne afslås, hvis handlingen er strafbar i det fuldbyrdende land (krav om dobbelt strafbarhed), eller hvis handlingen er omfattet af artikel 1, 2 eller 3 i den Europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 27: Det følger af § 4 i den nordiske udleveringslov, at udlevering for en handling, der udgør en politisk lovovertrædelse, kun kan ske, såfremt en tilsvarende handling er strafbar som politisk lovovertrædelse efter dansk ret (kravet om dobbelt strafbarhed) og den, der begæres udleveret ikke er dansk statsborger.

Efter gældende ret er det således ikke muligt at udlevere danske statsborgere, hvis handlingen udgør en politisk lovovertrædelse. Derimod kan udlændinge udleveres for en politisk lovovertrædelse, hvis kravet om dobbelt strafbarhed er opfyldt.

Med den nordiske konvention er udgangspunktet, at det ikke vil muligt at afslå overgivelse af en dansk statsborger eller en udlænding med henvisning til, at der er tale om en politisk lovovertrædelse. Artikel 27 fastsætter dog særlige regler for så vidt angår overgivelse fra Danmark af danske statsborgere til Island og overgivelse af islandske statsborgere fra Island til de øvrige nordiske lande. Som nævnt ovenfor indebærer artikel 27, at overgivelse af egne statsborgere vil kunne afslås, hvis der er tale om en politisk lovovertrædelse. Dette svarer til, hvad der følger af § 4 i den gældende nordiske udleveringslov.

I relation til overgivelse af udlændinge for en handling, der udgør en politisk lovovertrædelse, vil overgivelse dog ikke kunne afslås, hvis handlingen er strafbar i det fuldbyrdende land (krav om dobbelt strafbarhed), eller hvis handlingen er omfattet af artikel 1, 2 eller 3 i den Europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme. Bestemmelsen svarer delvist til § 4 i den gældende nordiske udleveringslov, idet overgivelse dog også vil skulle finde sted, hvis handlingen er omfattet af den Europæiske terrorkonvention.

På baggrund af ovenstående er det Justitsministeriet opfattelse, at artikel 27 vil have lovgivningsmæssige konsekvenser.

2.6. Kapitel 5 – almindelige og afsluttende bestemmelser

Artikel 28: Konventionens *artikel 28* vedrører forholdet til andre juridiske instrumenter. Efter *artikel 28, stk. 1*, finder konventionen anvendelse mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige.

Konventionen berører ikke anvendelsen af forenklede procedurer eller betingelser, der følger af landenes forpligtelser i henhold til rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre eller aftaler m.v., som er indgået med tredjelande, jf. *artikel 28, stk. 2*.

Landene kan endvidere indgå bilaterale eller multilaterale aftaler efter konventionens ikrafttræden, jf. *artikel 28, stk. 3*. Sådanne aftaler må dog ikke påvirke forbindelserne med de nordiske lande, der ikke er parter i sådanne aftaler m.v.

Artikel 29: Konventionens *artikel 29* vedrører konventionens ikrafttræden. Bestemmelserne indebærer, at konventionen træder i kraft 3 måneder efter, at samtlige lande har afgivet sit samtykke til at være bundet af konventionen, jf. *artikel 29, stk. 4*.

Hensigten er, at konventionen skal træde i kraft i 2007. Dog træder konventionen først i kraft for Grønland og Færøerne 3 måneder efter, at det danske justitsministerium har meddelt det danske udenrigsministerium og de øvrige landes justitsministerier, at konventionen også skal have gyldighed for disse landsdele.

Såfremt et eller flere af de nordiske lande bliver forhindret i at afgive sit samtykke til at være bundet af konventionen inden 2007, er der i *artikel 29, stk. 5*, åbnet mulighed for, at de lande, der har afgivet sit samtykke, kan aftale, at konventionen skal træde i kraft mellem disse lande fra et tidligere tidspunkt end det, der følger af stk. 4.

Artikel 29, stk. 6, indeholder en overgangsregel. Heraf fremgår det, at anmodninger om udlevering, der modtages inden konventionens ikrafttræden, skal behandles efter den gældende udleveringsordning. Derimod vil anmodninger, der modtages efter konventionens ikrafttræden, være omfattet af de regler, som de nordiske lande har vedtaget i henhold til denne konvention.

Justitsministeriets bemærkninger til artikel 28 og 29: Konventionens afsluttende bestemmelser i artiklerne 28-29 giver ikke anledning til lovændringer.

3. Sammenfatning

På baggrund af gennemgangen ovenfor, er det Justitsministeriets opfattelse, at dansk tiltrædelse af den nordiske konvention om overgivelse nødvendiggør en række ændringer af gældende ret, herunder i den nordiske udleveringslov og udleveringsloven.

Som det fremgår af gennemgangen, indebærer konventionen et nyt system for udlevering mellem de nordiske lande, der bygger på princippet om gensidig anerkendelse. Ordningen ligner på mange områder den europæiske arrestordre, og Justitsministeriet finder det derfor mest naturligt i givet fald at gennemføre konventionens bestemmelser om overgivelse i udleveringsloven, således at der indsættes et specielt kapitel i loven om udlevering mellem de nordiske lande.

Regeringen agter at undertegne konventionen i København i slutningen af 2005. Lovforslag om de påkrævede lovændringer forventes fremsat i folketingsåret 2006-2007.

Det pågældende forslag vil blive fremsat således, at Folketinget ved en vedtagelse af forslaget meddeler samtykke efter grundlovens § 19 til, at Danmark efterfølgende ratificerer Konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (Nordisk arrestordre).